

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö asetti 9. päivänä lokakuuta 2024 työryhmän, jonka tehtäväksi annettiin valmistella sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain uudistaminen. Työryhmän tuli laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän toimikausi oli alun perin 30.9.2025 saakka. Työryhmän toimeksiantoa muutettiin 25.6.2025 siten, että työryhmän alkuperäinen tehtävä suoritetaan kahdessa eri osassa. Ensimmäisen osan kokonaisuuksia koskeva hallituksen esitysluonnos tuli olla valmis 30.9.2025 mennessä. Ensimmäisen vaiheen työryhmätyö päättyi 25.9.2025. Toisen vaiheen osalta työryhmätyötä jatketaan 31.5.2026 saakka.

Työryhmän puheenjohtajana toimi lainsäädäntöneuvos Juho Martikainen oikeusministeriöstä ja jäsenenä erityisasiantuntija Hanna Leivo oikeusministeriöstä, poliisitarkastaja Jari Pajunen sisäministeriöstä varajäsenenään poliisiylitarkastaja Heidi Kankainen sisäministeriöstä, täytäntöönpanopäällikkö Sakari Haataja Oikeusrekisterikeskuksesta varajäsenenään lakimies Maiju Wejberg (o.s. Harju) Oikeusrekisterikeskuksesta, poliisitarkastaja Konsta Arvelin Poliisihallituksesta varajäsenenään poliisitarkastaja Olga Larinkari Poliisihallituksesta, erikoissyyttäjä Antti Sundberg Syyttäjälaitoksesta, aluesyyttäjä Hanna-Maija Koivisto (o.s. Raitio) Syyttäjälaitoksesta 10.4.2025 lukien, erityisasiantuntija Krista Soukola Tuomioistuinvirastosta, käräjätuomari Tea Rantanen Helsingin käräjäoikeudesta, komentajakapteeni Markus Paljakka Rajavartiolaitoksesta, tulliylitarkastaja Iisakki Anttila Tullista 21.7.2025 lukien varajäsenenään tulliylitarkastaja Petri Kivelä Tullista ja asianajaja Pekka Ylikoski Suomen Asianajajista (ent. Asianajajaliitto). Työryhmän kokoonpanoa täydennettiin 12.12.2024 Ylikosken varajäsenellä, Björn Boucht Suomen Asianajajat (ent. Asianajajaliitto).

Työryhmän jäsenenä ajalla 9.10.2024–5.6.2025 toimi asiantuntija Anni Haikarainen oikeusministeriöstä, jäsenenä ajalla 9.10.2024–4.5.2025 aluesyyttäjä Ollipekka Toivanen Syyttäjälaitoksesta, varajäsenenä ajalla 9.10.2024–31.7.2025 majuri Kari Kettunen Rajavartiolaitoksesta, jäsenenä ajalla 9.10.2024–2.5.2025 tulliylitarkastaja Camilla Söderman-Kylänpää Tullista sekä jäsenenä ajalla 15.5.2025–20.7.2025 tulliylitarkastaja Laura Kumpulainen Tullista.

Työryhmän työssä ovat avustaneet oikeusministeriön korkeakouluharjoittelijat.

Työryhmän työn aikana on kuultu professori Mikko Vuorenpäätä sakkomenettelyn soveltamisalan laajentamismahdollisuudesta sekä asiaan liittyvistä perus- ja ihmisoikeusvaikutuksista.

Työryhmä kokoontui hankkeen ensimmäisessä vaiheessa 12 kertaa.

Työryhmä ehdottaa, että sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia uudistettaisiin.

Esityksen mukaan sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain soveltamisalaa laajennettaisiin siten, että lain mukaisessa menettelyssä voitaisiin käsitellä rikosasiat, joista voi seurata enintään kaksi vuotta vankeutta. Kuitenkin tiettyjä henkeä ja terveyttä suojaavia rikostunnusmerkistöjä rajattaisiin soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi menettelyssä voitaisiin määrätä enintään 5 000 euron suuruinen menettämisestä aiheutuneet päihdetutkimuskustannukset sekä ratkaista asianomistajan yksityisoikeudellinen vaatimus.

Viranomaisten toimivallanjakoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että poliisi voisi ratkaista lain nykyisen soveltamisalan piiriin kuuluvat rikosasiat eli sellaiset asiat, joista säädetty ankarin rangaistus on enintään kuusi kuukautta vankeutta. Loput asiat ratkaisisi syyttäjä.

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä luovuttaa mietintönsä kunnioittavasti oikeusministeriölle.

Helsingissä 29.9.2025

Juho Martikainen

Hanna Leivo

Jari Pajunen

Heidi Kankainen

Sakari Haataja

Maiju Wejberg

Konsta Arvelin

Olga Larinkari

Antti Sundberg

Hanna-Maija Koivisto

Krista Soukola

Tea Rantanen

Markus Paljakka

Iisakki Anttila

Petri Kivelä

Pekka Ylikoski

Björn Boucht